

Vesna Vlašić

DOI: <https://dx.doi.org/10.21857/mzvktlz29>

Stručni članak

Rukopis prihvaćen za tisak: 27.11.2023.

GRADOVI I LJUDI U ZAPISIMA DUBRAVKA JELČIĆA

Sažetak

Autobiografski zapisi mogu doći u različitim oblicima, potaknuti različitim razlozima. Koristeći autobiografski diskurs autori grade sliku sebe i drugih promišljajući na taj način o vlastitom životu i svijetu koji ih okružuje. U radu će se istražiti nekoliko Jelčićevih autobiografskih zapisa vezanih uz gradove Požegu, Biograd, Slavonski Brod i Zagreb, spominjući se njemu važnih ljudi. Jelčić odabire kazivanje djelića vlastitog života u kojima predstavlja samog sebe, ali i odabranih osoba s kojima su se njegovi životni tijekovi isprepleli. Unutar pripovijedanja o vlastitoj autobiografiji smještene su biografije drugih. U korpusu koji će se istraživati tekstovi su: *Moj Nušić*, *Iz mojih uspomena: Anđelko Barbić*, *Matko Peić kakva sam znao i Moj Mirkec*.

Ključne riječi: autobiografski diskurs; Branislav Nušić; Anđelko Barbić; Matko Peić; Miroslav Vaupotić.

Što je to što navodi pisce da svoje intimne zapise i sjećanja podjele s drugima? Jedan od odgovora bio bi *jer se činom usmenog, pismenog ili nekog drugog iznošenja sjećanja nastoji rekonstruirati i redefinirati kako vlastito iskustvo i svijet koji ga okružuje, tako i sebe samoga* (Fivush R. u Grgić 2016: 190). Pišući autobiografske tekstove, pisci iznose osobno svjedočenje smještajući svoja sjećanja u određeni kontekst i na taj se način bave duhom vremena nekog prostora. U podtekstu svakog autobiografskog¹ i memoarskog zapisa nalaze se informacije o vremenu na koji se iskaz odnosi. Autori sami zapisuju svoja sjećanja, psihološkim rječnikom nazivanim autobiografsko pamćenje², odnosno pamćenje u kojem pohranjujemo podatke o sebi. Autobiograf-

---

¹ Autobiografski tekstovi uvijek se nadovezuju na stvarni društveno-povijesni kontekst koji mora potvrditi podudaranje stvarnosti i pripovijedanja ili imaju izvorište u osobnoj situaciji. Autobiografski tekst je osobno svjedočanstvo o svom autoru. Ponekad to nije tako te se u tim slučajevima autobiografski tekst ne može se smatrati autentičnim dokumentom, već samo zanimljivim tekstom. U svim autobiografijama, prema tvrdnjama Barbare Koste, nalazimo povezanost želje, imaginacije i sjećanja. U autobiografskim tekstovima uvijek se radi o konkretnoj osobi i njezinom identitetu.

² Za autobiografsko pamćenje možemo ustvrditi kako je selektivno i upravo zbog toga i pristrano. Iskustvo koje autor nosi u autobiografskom pamćenju je proživljeno.

sko sjećanje sastoji se od nekoliko dijelova koji ocrtavaju autora samog te njegove osobne stavove: *narativa, slike o sebi te emocija koje autor unosi u tekst* (Beike, Lampien u Grgić 2016: 192). Autobiografski narativ dolazi u različitim oblicima. Jedan od oblika je memoarska proza. Riječ memorija dolazi od francuske riječi *mémoires*, što znači sjećanje. Memoarska sjećanja³ usmjerena su na različite događaje i prostore s kojima se autor susretao uz uvijek prisutan subjektivni doživljaj prošlosti. Kod autobiografskih sjećanja, za razliku od memoarskih, nalazimo profinjene, senzibilne elemente koji su autora oblikovali. Ponekad je teško decidirano odrediti korpus jer neki zapisi sadrže autobiografski, ali i memoarski diskurs. Za autobiografski diskurs sjećanje je iznimno važno jer autori slažu sličice iz svoje prošlosti služeći se sjećanjem. Hibridnost autobiografskih tekstova te različitost oblika u žanrovskom i tematskom smislu ističe Helena Sablić Tomić jer *autobiografija je najfleksibilniji književni žanr koji može pratiti gotovo sve artikulacije života pojedinca te ponajbolje ukazati na odnos društvenih oblika i individualne osobnosti* (Sablić Tomić, 2002: 19). Andrijana Kos-Lajtman navodi pak hibridnost autobiografskih tekstova ističući široku lepezu književnih žanrova koji u središtu imaju autobiografsku priču. Andrea Zlatař Violić smatra kako je autobiografski tekst bio dugi niz godina zanemaren, a razlozi tomu su nedostatak mimetičnog uvjeta, odnosno nedostatak fikcionalnosti. Ona nadalje naznačava tri autobiografska pojma koja definiraju autobiografski tekst, a sadržana su u rečenici *Ja pišem svoj život* (Sablić Tomić, 2002: 7). Helena Sablić Tomić ističe kako je sudjelovanje pripovjedača u radnji kriterij po kojemu neki tekst možemo okarakterizirati kao autobiografski. Njezinoj teoriji pridružuje se Dragica Dragun: *Ja-pripovijedanje, osnovni model autobiografskoga pripovijedanja, svjetionik koji signalizira prepoznavanje teksta autobiografskim. Odabir takvog modela omogućuje piscu da lakše razotkrije vlastitu osobnost, ali i da izravnije utječe na čitatelja uvjeravajući ga u istinitost svoje ispovijesti* (Dragun, 2016: 14-15). Kroz autobiografski diskurs provlače se teme vezane uz autorov osobni život, bilo da je riječ o jednom njegovom segmentu, kao što je djetinjstvo, odrastanje, bolest ili o promjeni u njemu uvjetovanoj izvanjskim događajem (Sablić Tomić, 2002: 33). Dubravko Jelčić služi se izdvojenim sjećanjima podastirući čitatelju sličice iz osobne prošlosti po vlastitom izboru otimajući ih pri tome zaboravu. Svoje djetinjstvo kao motivsko polazište koristi u tekstu *Moj Nušić. pisac od kojega sam dobio svoj prvi honorar*. Poznato je kako djetinjstvo formira pojedinca i označava važan segment osobne povijesti uopće. Ono je također prostor idiličnih uspomena, iskrenih emocija, a autor o njemu piše iz određene vremenske distance. Jelčić poručuje čitatelju kako se radi o mutnom sjećanju koje je samo djelomično njegovo, a rupe u sjećanju popunilo je kazivanje njegovih roditelja. Prostor sjećanja je Bio-

---

³ Autobiografskim i memoarskim tekstovima je zajednički opis događaja iz vlastite prošlosti i jako ih je teško odvojiti. Važna razlikovna odrednica je što su memoari koncentrirani u potpunosti na društvene događaje i okolinu. Isto tako autori memoara u djelokrugu posla i moći mogli su utjecati na šire skupine društva.

grad, jedan od gradova koji su Jelčiću bili iznimno važni. Retrospektivni Biograd i Biograd iz Jelčićeve sadašnjosti za njega je uvijek bio grad sunca. *Kad god pomislim na Biograd, u istom trenu me ispuni doživljaj sunca. Biograd na moru je za mene i danas grad sunca.(....) ne sjećam se ni jednog doživljaja ili prizora, a da nije bio uokviren suncem* (Ostavština D. Jelčića). Urbani kod u Jelčićevu tekstu prisutan je u opisu atraktivne zgrade hotela Ilirija koja je krasila razglednice Biograda. Iz zapisa iščitavamo duh vremena tridesetih godina prošlog stoljeća u kojemu kavane postaju važne javne institucije društvenog života u kojima se okupljala intelektualna klijentela, a kavana ujedno postaje dionik i svjedok razvoja građanske društvenosti. *Taj hotel postao je, ne samo znak ovoga grada, nego i žarište društvenog i kulturnog života U kavani hotela, uređenoj moderno, po svim pravilima građanskog ukusa tadašnjeg vremena, svakodnevno su se sastajala društva viđenijih građana, priređivale zabave s programima, plesom i tombolama* (Ostavština D. Jelčića). Autor posebnu pozornost pridaje opisu obiteljskog života i bliskog odnosa s ocem suncem koji je službovao u različitim gradovima. Opisuje ga kao brižnog oca i supruga te duhovitog i strpljivog čovjeka. Stalan gost kavane hotela Ilirija bio je Jelčićev otac i zahvaljujući njemu autor se susreo s komediografom Branislavom Nušićem. Nušić, oduševljen britkim i inteligentnim dječakom, daruje mu veliku Nestle čokoladu. Ovaj djelić Jelčićevog osobnog i obiteljskog sjećanja dan je u širem društvenom i političkom kontekstu. Privatni autorov prostor isprepliće se s javnim prostorom. Bilo je to vrijeme diktature kada su sva društva, koja su u nazivu imala pridjev hrvatski, bila zabranjena. S druge strane, društva, koja su u nazivu imala pridjev srpski, imala su podružnice u mnogim hrvatskim gradovima, pa tako i u Biogradu. Važan je osobni aspekt trenutka u kojemu Jelčić dječak saznaje vijest kako je ubijen kralj Aleksandar: *Znao sam, dakle, sasvim sigurno, da je to moćan čovjek kojega svi moraju slušati, pa sam zacijelo znao da su te dvije riječi „kralj“ i „ubili“, obje same po sebi jake i teške, nabijene strahopoštovanjem, međusobno ovako povezane, u tom trenutku doživio kao tektonsku grmljavinu od koje se zatreslo sve u meni i oko mene. Tako se 9. listopada zbio događaj, koji je naglo probudio moju svijest, svu je zaokupio i uzdrmao svojom ozbiljnošću. Valjda zato mi je upravo toga dana božica Mnemosina darovala svoju moć. I od toga dana pamtim* (Ostavština D. Jelčića). Posebno je zanimljiv dio u kojemu Jelčić opisuje zadovoljno trljanje ruku svoga oca u trenutku kada obitelji priopćuje vijest o ubojstvu. Po njegovim gestama maleni Jelčić zaključuje kako strašna činjenica ubojstva ipak u sebi krije nešto dobro i time zapravo puno kasnije spoznaje očeve političke stavove.

Autor preskače dio djetinjih godina i sljedećom nas sličicom vodi u školske gimnazijske dane kada je za dramsku skupinu svog razreda izabrao i režirao komad Branislava Nušića *Sumnjivo lice* procjenjujući kako je tekst idealan za karikiranje aktualne vlasti. Predstava je postigla veliki uspjeh i učenici su je izvodili u okolnim gradovima. Nadalje, autor prepričava anegdodu kako je na inzistiranje jednog druga skinuta slika kralja Milana i umjesto nje stavljena slika druga Tita pred kojom je

odigrana Nušićeva komedija: *Bili smo na kraju svi zadovoljni, i drug i ja, samo što su razlozi našeg zadovoljstva bili različiti. Pomislio sam: bolju komediju s komedijom, i to još svojom vlastitom, ne bi toga trenutka mogao smisliti ni sam Branislav Nušić (Ostavština D. Jelčića)*. Sve ovo vodi nas do sljedećeg značajnog grada u Jelčićevoj biografiji, Slavonskog Broda, te aktera spomenute predstave, prijatelja iz školskih dana i mladosti. U tekstu *Iz mojih uspomena: Anđelko Barbić* Jelčić je zapisao: *Svaka i najpovršnija pomisao na Brod asocijativno mi budi sjećanje na Anđelka Barbića*.⁴ Ugledna građanska obitelj Jelčić živjela je u reprezentativnoj zgradi koju su izgradili poznati brodski graditelji Till i Šimić: *U našem prostranom peterosobnom stanu – a ako se uračuna i veliki hal, u kome je bila klub-garnitura i ukrasni ormarić, a pokretnim vratima bio je odijeljen od ulaznog prostora, u kome su pokraj vrata bile vješalice za kapute i šešire - ja sam imao dvije sobe: u jednoj sam učio i spavao, tako je bila namještena i tretirali smo je svi kao integralni dio stana, a druga, u koju se moglo ući samo kroz moju sobu, bila je namijenjena samo za igru i zabavu* (Jelčić 2008:592). U takvom okružju družili su se godinama Dubravko i Anđelko. Povezala ih je zajednička strast prema filateliji, a kasnije i prema čitanju. Veća pozornost u ovom zapisu posvećena je knjigama koje su čitali i na taj način dan nam je dragocjen biografski podatak o literaturi koja je oblikovala mladog Jelčića. Kako su obojica kod kuće imali bogate biblioteke⁵, razmjenjivali su knjige i provodili sate razgovarajući o njima. Čitali su Jagodu Truhelku, Rudolfa Horvata, Milutina Mayera, Eduarda i Branka Špoljara, Ericha Kästnera, Vjekoslava Majera, Aliju Nemetka, Ivu Kozarčanina, Mariju Švel, Zvonimira Remetu, Slavka Kolara i Budaka. Kasnije ih počinje zanimati poezija te čitaju Matoša, Ujevića, Cesarića, Tadijanovića i Krkleca. Anđelko Jelčiću otkriva Alfirevića i Vlaisavljevića, a sate su provodili raspravljajući o Kozarčaninovim *Mrtvim očima: Cijelo jedno popodne proveli smo, kao trećogimnazijalci, u Klasijama, gdje smo te ratne godine 1943. imali i školsku nastavu, raspravljajući o Kozarčaninovim Mrtvim očima. I ostali, vjerojatno, svatko pri svome mišljenju o toj zbirci. Ne treba ni spominjati, da smo u školi, on i ja već u prvom razredu gimnazije, kad je bila riječ o književnosti, bili daleko ispred svih* (Jelčić, 2008: 595). Poslijeratnih godina zajedničko zanimanje za knjige proširuje se te su tako čitali Šarinića, Murgića, Antuna Radića, Marxa, Engelsa, Lenjna, Staljina, Maksima Gorkog. Anđelko upoznaje Jelčića s poezijom emigranta Lucijana Kordića, a nakon što su pročitali Matičino izdanje *Pilarova Južnoslavenskog pitanja* počinju sve pozornije pratiti politička zbivanja. Slagali su se oko političkih stavova vezanih uz Petra II. Karađorđevića te oko toga kako Hrvati ne mogu biti sretni u Jugoslaviji. *Aktivirali smo se u gimnazijskom kulturno-zabavnom živo-*

⁴ Tekst je objavljen u povodu 20. obljetnice smrti brodsčkog povjesničara dr. Anđelka Barbića.

⁵ Danko Barbić, Anđelkov otac bio je knjižar te posjedovao knjižaru na Maloj pijaci u Slav. Brodu od 1931.-1948.god. U knjižari se osim papirnice, nalazilo mnoštvo knjiga, časopisa te najnovijih stripova. Knjižara je prema kazivanju mlađeg sina Barbićevih, Emerika bila okupljalište gimnazijalaca te je bila otvorena do 23 sata. U kući Barbićevih (gdje je Jelčić često boravio) nalazila se bogata biblioteka, a atmosfera je bila opuštена i pomalo umjetnička. Danko Barbić bavio se glumom u amaterskom kazalištu te pjevao u lokalnom zboru.

tu, organizirali predstave, glumili u Nušićevim komedijama i tako gradili i osvajali svoju poziciju jer smo držali da, ostanemo li anonimni đaci, nemamo nikakvih mogućnosti korisnog djelovanja i utjecaja u svojoj sredini. A ono što smo obojica držali svojom bitnom zadaćom, moglo bi se sažeto izreći jednom rečenicom: Čuvati i učvrstiti hrvatsku nacionalnu svijest pod ma kako teškim uvjetima, braniti je od svih opasnosti i čuvati do trenutka njene pune političke afirmacije (Jelčić 2008: 599). Prijateljstvo se njegovalo u studentskim danima, razmjenjivali su pisma tijekom Jelčićevog boravka u zatvoru i održalo se to sve do Barbićeve smrti. Slavonski Brod prostor je u kome je Jelčić susreo i upoznao još jednu za njega značajnu osobu. S Miroslavom Vaupotićem upoznao se u proljeće 1951. god. na književnoj večeri u Slavonskom Brodu. Jelčić, tada maturant, doživio je studenta Vaupotića kao bahatu osobu koja mu se obraćala s visoka. Susretali su se kasnije na fakultetu i ti susreti učvrstili su Jelčićev stav kako se radi o umišljenom čovjeku. Do okršaja između njih dvojice došlo je vezano uz recenziju knjige Josipa Hitreca *Mjesečev sin*. Nakon što je shvatio pogrešku i način na koji ga je Vaupotić upozorio na pogrešku počinje mijenjati stav prema njemu. Zbližili su se radeći na Sabranim djelima Tina Ujevića, a povezao ih je Dragutin Tadijanović. Rodilo se prijateljstvo s Mirkecom (kako ga je Jelčić od milja nazivao) iako im se stavovi u odnosu na neke pisce nisu podudarali (primjerice Krleža i odnos prema lijevo orijentiranim piscima). Družili su se uz tanjur graha, omiljenog Jelčićevog jela⁶. U zapisu *Moj Mirkec ili o Miroslavu Vaupotiću, kakva sam znao* spominju se zagrebačka gostionica kod *Bednjanca* u Frankopanskoj ulici u kojoj se Jelčić svakog prvog utorka u mjesecu krajem šezdesetih sastajao s poznatim zavičajnikom Matkom Peićem. Na te susrete nerijetko bi pozivali i Miroslava Vaupotića. Uz gemište i dobru večeru vodili su polemičke razgovore (uglavnom o tzv. sukobu na ljevici), ali bilo je puno humora i razloga za smijeh. Dinamika povijesti prijateljstva Jelčić-Vaupotić obilježena je događajima iz nacionalne povijesti, 1971. godinom i Maticom hrvatskom: *Tako se on, svojom intimnom naklonošću, posve prirodno našao, zajedno sa mnom, među u to doba najdjelatnijim članovima Matice hrvatske, potpisnicima slavne Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika, među suradnicima Tomičićeva Hrvatskog književnog lista 1968., koji je bio prva lasta „hrvatskog proljeća“, među članovima Uredničkog vijeća Matičinog „Hrvatskog tjednika“ 1971., a time i među gorljivim zagovornicima i promicateljima ideje tzv „maspoka“, koji je želio ono što nam se u tom trenutku činilo jedino mogućim izmijeniti i bitno popraviti državno-pravni položaj Hrvatske u jugoslavenskoj državi i njen formalno federativni ustroj pretvoriti u stvarni konfederalni sustav* (Jelčić, 2002: 698). Poznanstvo s Mirkecom trajalo je trideset godina, a prijateljstvo dvadeset godina. Zanimljiva je činjenica kako je na dan Vaupotićeve smrti Jelčić bio u Slavonskom Brodu na prosla-

⁶ U crtici iz djetinjstva Jelčić spominje već tada svoju naklonost grahu, a još više ga je zavolio, nakon što mu je otac kazao kako će brže narasti bude li jeo grah. Njegova želja bržeg odrastanja potaknuta je željom za znanjem: *Kad ću ja biti velik kao ti i znati sve što i ti da te više ne moram ništa pitati?* Vidi: „Moj Nušić. Pisac od kojega sam dobio prvi honorar“ (Ostavština u Zavodu HAZU-a u Požegi).

vi 40 godina mature. Dubravka Jelčića i Matka Peića veže rodni grad Požega, no upoznali su se u siječnju 1961. god. Okidač prelaska međusobne naklonosti i poznanstva u prijateljstvo dogodio se 1967. god. nakon što je Jelčić objavio prikaz *Skitnji* u *Glasu Slavonije* u članku *Pohvala životu*. Od tada su se redovito sastajali u lokalu *Kutjevo* i godinama prijateljevali. U zapisu *Matko Peić kakva sam znao*, Jelčić citira Matkovu posvetu: *Matko Peić ima vrlo malo prijatelja, a glavni mu je Dubravko Jelčić. Dubravku Matko 15/7/8.* (Jelčić, 2014:VIII). Sastajali su se redovito svakog prvog utorka u mjesecu, ali ponekad i dva do tri puta tjedno. Sastajali se, osim u lokalu *Kutjevo* (kasnije *Vallis aurea*), u *Mirnim krovovima* u Fijanovoj ulici te kod Bednjanca. Večera se uz duhovitog Matka uglavnom odužila do sitnih sati. Obojica su uživala u druženjima, a ponekad su zajedno i putovali do Osijeka, međusobno su se oslovljavali u šali mladi gospodin i stariji gospodin: *Mladi gospodin dobro pamti pa mu to ne treba, a stariji gospodin mora sve zapisati* (Jelčić, 2014: IX). Umjesto na odojak u Novake, Matko je otišao na Bjelolasicu i nakon nezgode uskoro preminuo. Jelčić je u svoj dnevnik 30. listopada 1999. god. zapisao emotivnu zabilježku o još jednom prijatelju kojega je izgubio: *Noćas ću teško spavati, javljat će mi se u mislima Matko. Toliko smo noći i dana u posljednjih tridesetak godina proveli u Akademiji likovnih umjetnosti, u njegovu kabinetu, u šetnjama, u razgovorima, u gostionicama, i u Zagrebu i u Osijeku, toliko janjadi i odojaka blagovali, toliko butelja srušili, i u Kutjevu i kod Bednjanca i u Mirnim krovovima i u osječkoj Bijeloj lađi, i u Iloku, i u Bačkoj Palanci, i u Vinkovcima, i tko zna gdje sve još, ali nismo jeli onog odojka u Novakima, na kojeg se tako slatko brusio u našem zadnjem telefonskom razgovoru, dan-dva prije odlaska na Bjelolasicu. Tako: ode čovjek na izlet i ne vrati se više kući* (Jelčić, 2014: XI).

Jelčićevi zapisi temelje se na vremenski određenim točkama oblikujući odabrane detalje iz osobne povijesti, ispreplićući nekoliko važnih prijateljstava, ističući njihovu zajedničku ulogu u vlastitom životu. Osim toga, on daje dokumentarno-biografski prikaz uz poneko subjektivno zapažanje svakodnevice i aktualnih društvenih događaja. Autorovo pripovijedanje iz pozicije prvog lica nabijeno je objektivnim činjenicama, no uz emotivan način pisanja omogućuje čitateljima pogled iznutra. Narativna tehnika temelji se na pripovijedanju događanja zasnovanih na uzročno-posljedičnim vezama te faktografskim elementima, što doprinosi uvjerljivosti njegovih zapisa. Pišući o prijateljima i prijateljstvima te važnim trenutcima svog života, Jelčić slika i vlastitu osobnost. Predstavlja odabrane relevantne događaje iz pozicije svjedoka, te tada djelomično u drugi plan naracije stavlja svoju privatnost. Jelčićevi zapisi, u kojima retrospektivno pripovijeda ono što se uistinu dogodilo, imaju autobiografski, ali i memoarski diskurs te potvrđuju tezu kako je krhka granica među njima. U autobiografskom diskursu autor, služeći se sjećanjima, interpretira neke detalje svoje prošlosti, ali s pozicije sadašnjeg trenutka (primjerice protujugoslavenstva i antikomunistička stajališta). Memoarski subjekt, kako navodi Helena Sablić Tomić, *vodi brigu o inicijalnoj ideji koja je potakla memoarsku priču – opisati osobni život*

kroz duh pripadajućeg vremena (Sablić Tomić, 2008: 85). Jelčićeva sjećanja na djetinjstvo, školske dane, hrvatsko proljeće mogu poslužiti i kao povijesno svjedočanstvo o vremenu u kojemu se autor oblikovao. U svojim sjećanjima tematizira prostor (hotel u Biogradu, gostionice u Zagrebu, građanski stan u Slavonskom Brodu), osobe u prostoru čiji su interesi i svjetonazori utjecali na njega i na taj način gradi sliku duha vremena. U Jelčićevim zapisima nije u središtu njegov životopis iz različitih perspektiva, nego je važna kategorija sadržaja, on daje informacije o svojoj okolini i ljudima, a to je upravo ono što karakterizira memoarsku prozu.

1977. god., o 750. obljetnici grada Požege, Dubravko Jelčić priredio je knjigu eseja i portreta požeških književnika pod nazivom *Vallis aurea*. Tada je Igor Zidić u predgovoru knjige zapisao: *Pomišlja li već sad neki daroviti požeški đak, budući literat, na djelo o svojim prethodnicima, imat će mu knjiga dvadeset i dva poglavlja, jedno više nego naša Vallis aurea. Iz dvadeset i drugog saznat ćemo mnogošta što o Dubravku Jelčiću nismo znali.* (Jelčić 1977: 407).

Čini mi se kako smo upravo ovim Znanstvenim skupom započeli 22. poglavlje.

Literatura i izvori:

1. Dragun, D. (2016). *Dnevnička proza u hrvatskoj književnosti za djecu i mlade*. MH Ogranak Osijek, Osijek.
2. Finci, P. (2011). Autobiografija i pitanje identiteta, *Filozofska istraživanja* 124, god. 31, sv. 4, str. 707-718.
3. Grgić, S. (2016). „Autobiografije i memoari u hrvatskoj povijesnoj znanosti“, *Historijski zbornik*, br.1, str. 189-212.
4. Jelčić, D. (1977). *Vallis aurea - eseji i portreti*. Matica hrvatska, Zagreb.
5. Jelčić, D. (2002). „Moj Mirkec ili o Miroslavu Vaupotiću, kakva sam znao“ *Tragom tradicije*, Matica hrvatska, Zagreb, str. 688.
6. Jelčić, D. (2008). Iz mojih uspomena: Anđelko Barbić. *Ulomci, Scrinia Slavonica* br. 8, str. 592-599.
7. Jelčić, D. (2014). „Matko Peić kakva sam znao. Sjećanja“, *Radovi Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Požezi*, treća knjiga, pr. Jelčić Dubravko. Hazu, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Požezi, Zagreb-Požega, str. VII-XI.
8. Jelčić, D. „Moj Nušić. Pisac od kojega sam dobio svoj prvi honorar“. *Ostavština Dubravka Jelčića u Zavodu za znanstveni i umjetnički rad u Požezi* (pristupljeno u rujnu 2022. god.)
9. Sablić Tomić, H. (2002). *Intimno i javno*. Naklada Ljevak, Zagreb.
10. Sablić Tomić, H. (2008). *Hrvatska autobiografska proza*. Naklada Ljevak, Zagreb.
11. Zlatar, A. (1988). *Autobiografija u Hrvatskoj*. Matica hrvatska, Zagreb.

Cities and people in Dubravko Jelčić's records

Summary

Autobiographical records can come in different forms, written for different reasons. Using autobiographical discourse, authors build a picture of themselves and others, showing in this way how they think about their own lives and the world around them. This paper explores a few of Jelčić's autobiographical records connected to cities of Požega, Biograd, Slavonski Brod and Zagreb, mentioning what are, for him, important people. Jelčić chooses presenting a fraction of his life in which he represents himself and chosen people his life intertwines with. Within his own autobiography, other people's biographies can be found as well. These are the selected works that will be explored: *Moj Nušić*, *Iz mojih uspomena: Anđelko Barbić*, *Matko Peić kakva sam znao* and *Moj Mirkec*.

Keywords: autobiographical discourse; Branislav Nušić; Anđelko Barbić; Matko Peić; Miroslav Vaupotić.

Dr. sc. Vesna Vlašić
Frana Supila 15, 34000 Požega
vesna.vlasic14@gmail.com